

LÄNSSTYRELSEN I STOCKHOLMS LÄN

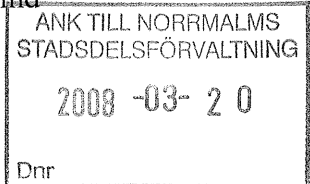
Socialavdelningen
Sofia Urby
08-785 41 64

BESLUT

Datum
2008-03-17

Beteckning
7010-08-13447

Norrmalms stadsdelsnämnd
Box 3128
103 62 Stockholm

Tillsyn av särskilt boende Riddargården avd 2, 3, 5 den 14 februari 2008

Beslut

Länsstyrelsen riktar kritik mot Norrmalms stadsdelsnämnd för brister i dokumentationen som medför brister i rättsäkerhet.

Innehållet av beställning eller beslut av särskilt boende eller beslut innehåller ingen precisering av vilka insatser den enskilde ska få hjälp med för att uppnå skälig levnadsnivå. Verksamheten måste därför fråga efter behov och önskemål och dokumentera dessa. Länsstyrelsen anser att dokumentationen saknar tillräcklig information om den enskildes önskemål och behov för att kunna utgöra ett underlag för en genomförandeplan.

Eftersom nämnden inte tagit reda på de boendes önskemål och behov uppstår även brister när det gäller stimulans och meningsfullt innehåll i dagen.

Länsstyrelsen begär ett yttrande från nämnden där det framgår hur bristerna ska åtgärdas. Yttrandet ska vara Länsstyrelsen tillhanda senast den 5 maj 2008.

Länsstyrelsens bedömning

Jämställdhets integrering ut ett brukarperspektiv

Jämställdhetsintegrering är den strategi som valts för att uppnå den jämställdhets politik som regering och riksdag ställt sig bakom. Jämställdhetsintegrering innebär att verksamheten bedrivs så att de tjänster och den service som erbjuds medborgarna svarar lika väl mot kvinnors som mot mäns utgångspunkter och behov. (SOU 2007:15).

Verksamhetschef känner inte till om nämnden i Norrmalm har antagit några mål eller riktlinjer om jämställdhetsintegrering ur ett brukarperspektiv. Vid återkopplingen framförs att den medicinskt ansvariga sjuksköterskan känner till att nämnden antagit sådana mål men dessa är inte kända i verksamheten. Nämnden eller verksamheten har inte några riktlinjer för hur man ska hantera situationer med våldsutsatta äldre kvinnor.

Personalen på Riddargården har inte erbjudits utbildning eller föreläsning i ämnet, det diskuteras inte heller i personalgruppen. Personalen anser inte att den äldres kön påverkar hur deras behov tillgodoses. Personalen menar att de ställer samma krav på kvinnor och män vid behovsbedömning och planering och att det är de individuella behoven som styr deras bedömning, bedömningen påverkas inte av vilket kön den äldre har.

BESLUTDatum
2008-03-17Beteckning
7010-08-13447***Rättssäkerhet***

I bedömningen av den sociala dokumentationen utgår Länsstyrelsen från 3 kap. 3 och 5 §, 11 kap. 5-6 § SoL. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation vid handläggning av ärenden och genomförande av insatser enligt SoL m.m. (SOSFS 2006:5). Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för kvalitet i verksamhet enligt SoL mm. (SOSFS 2006:11).

25 % av den sociala dokumentationen har granskats.

Dokumentationen förvaras inlåst i ett skåp i köket. I dokumentationspärmen samlas många olika dokument. Det saknas en tydlig struktur och det är svårt att se vilka dokument som är aktuella och hur dokumenten förhåller sig till varandra.

Det finns beställning eller kopia beslut i hälften av de granskade akterna. Det finns en arbetsplan enligt Sol som skulle kunna jämföras med genomförandeplan. Den är dock inte fullständigt utformad i någon akt. För någon finns flera insatser beskrivna och där uppges även klockslag. Det framgår inte om planen är utformad tillsammans med den boende eller företrädare. Innehållet av beställning av särskilt boende eller beslut innehåller ingen precisering av vilka insatser den enskilde ska få hjälp med för att uppnå skälig levnadsnivå. Verksamheten måste därför fråga efter behov och önskemål och dokumentera dessa. Länsstyrelsen anser att det saknas tillräcklig information för att upprätta en genomförandeplan. Länsstyrelsen anser vidare att genomförandeplanen måste utvecklas till att innehålla vilka behov och önskemål som ska tillgodoses samt när, av vem och på vilket sätt insatsen ska genomföras under dygnets alla timmar. Det ska även framgå när olika insatser ska följas upp. Planeringen ska utarbetas tillsammans med den enskilde/företrädare. För att garantera den enskildes rättssäkerhet måste den som inte är nöjd med de insatser som verksamheten erbjuder i form av service, omsorg och aktiviteter eller har andra behov, få sina rättigheter prövade i enighet med socialtjänstlagen.

Journalanteckningar eller daganteckningar finns i alla akter. Dessa innehåller anteckningar mestadels av hälso- och sjukvårdsfrågor och vissa händelser av vikt. Länsstyrelsen anser att genomförande av en insats ska dokumenteras fortlöpande.

I en akt på enhet 5 är två personer sammanblandade, det måste omgående åtgärdas.

Dokumentationen på Riddargården är inte utformad enligt de lagar och föreskrifter som finns. Det får till följd att rättssäkerheten för den äldre brister. För att kunna förbättra dokumentationen och stötta personalen i det fortsatta arbetet måste cheferna själva ha tillräcklig kunskap i socialtjänstlagen och aktuella föreskrifter.

Det framkommer även synpunkter från anhöriga att den sociala dokumentationen inte hålls uppdaterad.

Självbestämmande, delaktighet och respekt för integritet

Länsstyrelsens representanter ser att personalen bemöter de äldre med respekt och omtanke och de visar respekt för de äldres integritet. Det har dock förekommit att information om en boende lämnas till anhörig så att andra äldre hör.

Det som personalen berättar för Länsstyrelsens representanter visar på ett väl utvecklat arbetssätt där det individuella hos var och en uppmärksammas för stunden. De som vill vara uppe länge på kvällen får vara det och det är inte speciella dagar för dusch utan det bestäms tillsammans med den boende. Anhöriga framför att de märker att personalen värnar om det som är viktigt för deras närstående. Kontinuiteten är god då det är kontaktpersonen som i huvudsak hjälper den äldre. En anhörig tycker att kontinuiteten blivit bättre och de äldre kan påverka hur de vill ha hjälpen utformad.

Om de äldre får de insatser som de önskar och behöver framgår inte av genomförandeplanen. Enligt Länsstyrelsen medför avsaknad av genomförandeplanering brister i självbestämmande och delaktighet för den äldre. Det kan även innebära att det individuella hos var och en inte uppmärksammas.

Chef och personal beskriver att de påbörjat ett nytt arbetssätt, med ett salutogent synsätt, där det friska ska betonas.

Verksamheten har anhörigråd fyra gånger per år. Länsstyrelsen anser att detta stödjer möjligheten till inflytande och delaktighet för de äldre och de anhöriga.

Sedan hösten 2007 har personalen erbjudits extern handledning vilket upplevdes som positivt av personalen.

Trygghet och säkerhet

De äldre som bedöms ha behov av larm har det i sina lägenheter. De flesta av de äldre kan inte själva larma för att kalla på hjälp. Enligt personalen tillgodoses de äldres behov av tillsyn och uppmärksamhet genom att personalen söker upp dessa och frågar om de behöver något. De anhöriga som intervjuas känner sig trygga med boendet för den närstående. Länsstyrelsen anser att nämnden måste ha rutiner som säkerställer att alla som har larm ordinerade har dessa inkopplade.

Vid tillfället för Länsstyrelsens besök lämnades de äldre ensamma en längre stund på en enhet. Personalen var upptagen med att hjälpa de äldre i sina lägenheter och de äldre som satt i det gemensamma utrymmet blev oroliga. Det fanns ingen personal i de gemensamma utrymmena som kunde uppmärksamma de äldres

BESLUTDatum
2008-03-17Beteckning
7010-08-13447

behov. Nämnden måste säkerställa att alla de äldres behov uppmärksammas under hela dygnet.

På enheterna finns kodlås vid hissen, koden finns inte synligt angiven. I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd SOSFS 1997:16 anges: "Inlåsningsfår inte ske. Boendeenhetens ytterdörr kan vara låst, så som det är brukligt i de flesta människors hem. Låset måste vara av sådan beskaffenhet att de boende själva kan låsa upp. Att använda alltför komplicerade lås som förhindrar den äldre att öppna dörren och gå ut är att betrakta som inlåsnings. Däremot kan dörren ha ett lås som det tar en viss tid att öppna. Om låset är kombinerat med ett larm uppnås större säkerhet". Länsstyrelsen anser att nämnden måste åtgärda detta.

Meningsfull tillvaro

Det finns en del gemensamma aktiviteter. Personalen försöker göra de äldre som vill delaktiga i de vardagliga sysslorna i verksamheten. Personalen säger att de följer de äldre ut och hinner med att sitta ner och samtala med dem. I samtal med de anhöriga framkommer dock önskemål om att personalen skulle ägna de äldre mer individuell uppmärksamhet. Det framkommer att de äldre har det långsamt, och känner sig ensamma. Länsstyrelsens representanter konstaterar att det i genomförandeplanerna inte framkommer vilka individuella behov som ska tillgodoses vad gäller stimulans och aktiviteter, det måste förbättras.

Måltidernas sociala aspekter tas tillvara. Det finns ett kök med matsal på varje enhet. Borden är trevligt dukade. Det förs många samtal och personalen stödjer de äldre som behöver hjälp på ett pedagogiskt sätt. Personalen frågar de boende om hur mycket mat de vill ha och vad de vill dricka.

Övrigt kvalitetsarbete

Personalens kunskap om anmälningsskyldighet enligt 14 kap. 2 § SoL varierar. Det finns anmälningsblanketter och instruktioner och det förs diskussioner på möten om lagens innebörd.

De anhöriga tycker att informationen kan förbättras. De saknar information om förändringar i verksamheten och information om förändringar i tillståndet hos de äldre.

I verksamheten finns ett kvalitetsråd där representanter för personalen ingår. De träffas tillsammans med chef och gruppchef där de följer upp och samtalar om saker som behöver förbättras i verksamheten.

Verksamheten måste utveckla arbetsmetoder för att säkerställa att det finns rutiner för hur fel och brister i verksamheten ska identifieras, dokumenteras analyseras och åtgärdas i enlighet med SOSFS 2006:11.

Organisation

På Riddargården erbjuds boende till 27 äldre med demenssjukdom på tre våningsplan. Maria Hosseinpour är enhetschef för verksamheten.

Metod

Tillsynen på Riddargården genomfördes med ett oanmält besök den 14 februari 2008. Socialkonsulenterna Evabritt Cederblad och Sofia Urby följde och observerade personalen i arbetet och samtalande med äldre, anhöriga och personal.

Länstyrelsen granskar hur de äldre bemöts, om deras integritet respekteras och om de känner sig trygga. Vidare granskas hur de äldre får information och om de har inflytande över sin vardag.

Länstyrelsen granskar också om omsorgen utförs på ett rättssäkert sätt. Den sociala dokumentationen granskas med utgångspunkt från biståndsbeslutet. Vidare granskas om det finns individuell planering och om de förs löpande social dokumentation som de äldre och deras anhöriga kan ta del av.

Länstyrelsen granskar även om det finns möjligheter att framföra synpunkter och klagomål samt om verksamheten har ett system för att höja kvaliteten.

Enhetschef Maria Hosseinpour har haft möjlighet att korrigera fakta.

Evabritt Cederblad
Socialkonsulent

Sofia Urby
Socialkonsulent

Kopia till
Äldre och anhöriga som intervjuas
Lokala pensionärsrådet
Enhetschefchef
Äldreberedningens kansli